

Területi komplex történelmi emléktverseny a rendszerváltoztatás 30. évfordulójának tiszteletére

Postára adási határidő: 2019. december 16.

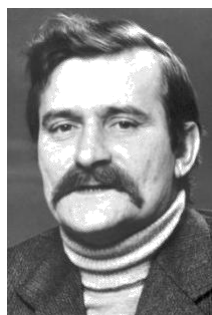
Rendszerváltoztatás és Földrajz

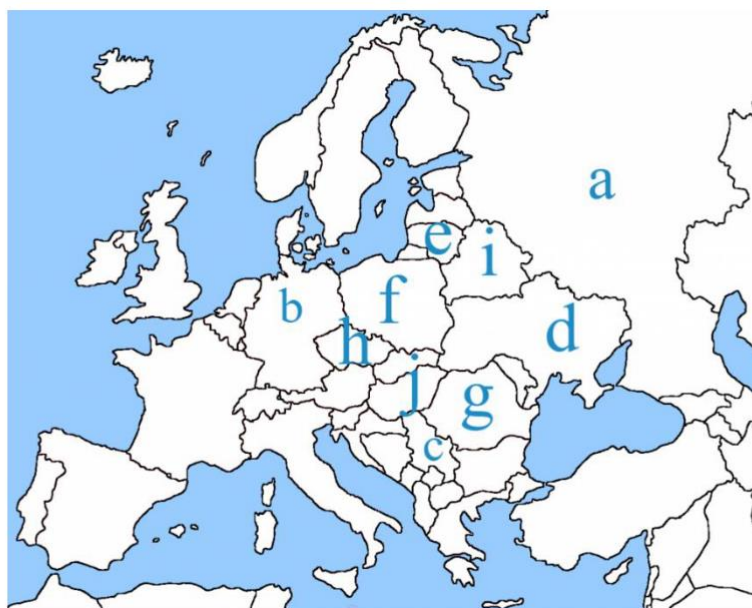
1. Európa az 1990-es évek első felében. Nevezd meg a térképen látható országokat! Rendeld a képeken látható személyeket azokhoz az országokhoz, amelyek átalakulásában szerepet vállaltak! (Egy országhoz több személy is rendelhető!)

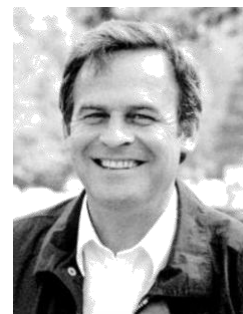
A

B

H

I

C

D

E

F

G

Betűjel a térképen	Ország	Vezető betűjele és neve
a		
b		
c		
d		
e		
f		
g		
h		
i		
j		

Nevezz meg tíz olyan európai országot, amely a Szovjetunió bukásának következményeként jött létre a rendszerváltoztatás időszakában!

.....

.....

.....

Rendszerváltoztatás és Irodalom

2. Olvasd el Nagy Gáspár: Öröknyár: elmúltam 9 éves című versét és válaszolj a kérdésekre!

Nagy Gáspár
Öröknyár: elmúltam 9 éves
a sír
a sír
Nincs sehol

a test
a test
Nincs sehol

a csont
a csont
Nincs sehol

a gyilkosok
a gyilkosok
se ITT
se OTT

(p. s.)
egyszer majd el kell temetNI
és nekünk nem szabad feledNI
a gyilkosokat néven nevezNI!

(1983)

a, Nézz utána mikor született a költő! Milyen jelentős magyar politikai esemény történt 9 éves korában?

.....

.....

b, Kire utal a versben az NI monogram? Mi történt vele az író 9 éves korában?

.....

.....

c, Hol találta volna meg az író a verseben említett sírt 1983-ban?

.....

.....

d, Ki vagy kik lehettek a versben megjelölt gyilkosok?

.....

.....

e, Mikor és hol vált valóra a vers „egyszer újra kell temetNI” sora?

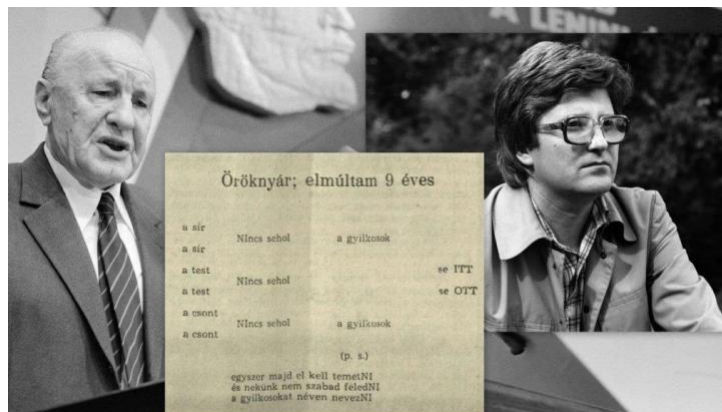
.....

.....

f, Nézz utána kiket ábrázol a fotó!

.....

.....

Rendszerváltoztatás és Matek

3. 1989 árai. A Dunántúli Napló 1989 szeptemberi adatai alapján válaszolj a kérdésekre!

Termékek/szolgáltatások	Árak
Létminimum (minimálbér) Baranya megyében	4000 Ft/hó
Átlagkereset Baranyában	5000-9000 Ft/hó
Burgonya	9-12 Ft/kg
Paradicsom	15-30 Ft/kg
Paprika	25-50 Ft/kg
Alma	10-20 Ft/kg
Tojás	3-4,5 Ft/db
Videoton tv 37 cm képmérettel	29 900 Ft
Gyermek szabadidőruha 122-150-es méretig	814-999 Ft-ig
Gyermek félcipő 23-30-as méretig	649-780 Ft-ig
Női körömcipők sok színben és fazonban	1470-5980 Ft-ig
Thalia bérlet– 5 előadás ára	360 Ft (nyugdíjasoknak: 216 Ft)

a, Az adatok alapján mekkora volt az éves átlagkereset Baranya megyében?

.....

b, Hány havi fizetést kellett körülbelül félretenni, ha az ember meg akarta venni a képen látható Videoton tv-t?

.....

c, Egy családban három óvodás korú gyermek van. A család létminimumon él. Hány forintot kell édesanyjuknak minimum cipőre költeni, ha a legolcsóbb gyermek félcipőt akarja megvásárolni a gyerekeknek? Ez hány százaléka havi fizetésének? Írd le a számítást is!

.....

.....

d, Átlagban hány forintért néz meg egy nyugdíjas egy színházi előadást?

e, Végezz kutatást az árak változásáról és készíts összehasonlító táblázatot! Mennyibe kerülnek az alábbi termékek 2019-ben? Hányszorosára növekedtek hozzávetőlegesen az fizetések és az árak 1989-hez képest?

Termékek/szolgáltatások	2019	Emelkedés nagysága 1989-hez képest
Minimálbér (létminimum)	Ft/hó	
Átlagkereset	Ft/hó	
Burgonya	Ft/kg	
Paradicsom	Ft/kg	
Paprika	Ft/kg	
Alma	Ft/kg	
Tojás	Ft/db	

Rendszerváltoztatás és Biológia

4. Környezetvédelem 1989- A Bős-nagymarosi erőmű. Nézd meg az alábbi videót a Bős-nagymarosi vízlépcső elleni tüntetésről (1989. október 30.) és válaszolj a kérdésekre! <https://nava.hu/id/337816/>

a, Honnan és mikor indult tüntetés?.....

b, Kik és mi ellen tüntettek?.....

.....

c, Milyen eszközzel próbálták elérni a tüntetők céljukat?.....

.....

d, Mi volt a tüntetés programja este 18:00 órától?

.....

e, Gyűjts mondatokat a videóból, amelyek azt igazolják, hogy a riporter nem ért egyet a tüntetőkkel, illetve, hogyan próbálta a tüntetés jelentőségét csökkenteni!

.....

.....

f, Nézd meg az alábbi humoros jelenetet (0:30-tól)

<https://www.youtube.com/watch?v=ZSdi04YIQro> és korabeli plakátot! Milyen érveket

hoznak fel az ellenzők az erőmű ellen? Mit gondolsz, mit jelképez a plakáton látható Drakula?

.....

.....

.....

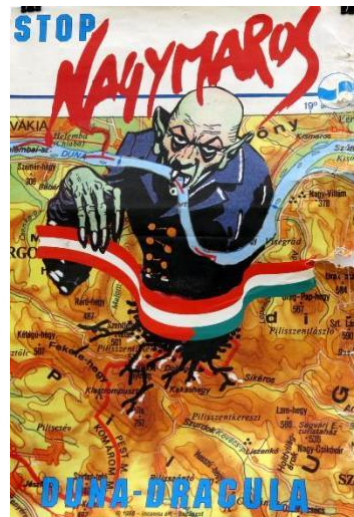
.....

.....

.....

.....

.....

Rendszerváltoztatás és Mozgókép és médiaismeret

5. Nézze meg az alábbi 1989-es reklámokat (0:45-től) és válaszoljon az alábbi kérdésekre! <https://www.youtube.com/watch?v=KuhtEJ2RjIA>

a, Milyen termékek a Fabulissimo termékek?.....

b, A Skála reklám szerint, melyek voltak 1989 tavaszának divatos színei?

.....

c, Mire való és hol vásárolható meg a Pörgömb?

.....

d, Hány százalékos kedvezményt biztosított a MÁV turistabérlete 1989-ben?

.....

e, Mit lehetett nyerni 1989-ben ha az ember visszaküldte Videoton

televíziójának szavatossági címkéjét?.....

f, Milyen felhasználási tippeket ad a mogyorókrém reklám?

.....

g, A reklámok alapján sorolj fel 4 nagyobb bevásárlóközpontot 1989-ben

Budapestben!.....

h, Fogalmazd meg saját szavaiddal milyen különbségek és milyen

hasonlóságok vannak a mai és az 1989-es reklámok között!

.....

.....

End of Communism in English

6. Word search. First, find the first part of the collocations in the word search. Secondly, match the letters of the pictures with letters of the collocations. Keresd meg a szókereső alatt szereplő szóösszetételek első felét a szókeresőben, majd párosítsd a szóösszetételeket a képekkel!

S	J	K	Ü	X	P	M	R	Z	B	A	R	B	E	D	W	I	R	E
X	H	U	N	G	A	R	I	A	N	S	O	C	I	A	L	I	S	T
H	P	Ö	Q	Ü	E	N	O	R	E	B	U	R	I	A	L	B	L	C
P	A	N	-	E	U	R	O	P	E	A	N	W	U	W	X	Ä	W	I
R	R	M	W	R	E	F	E	R	E	N	D	U	M	Ö	Y	T	B	Y
Q	C	R	E	U	N	I	F	I	C	A	T	I	O	N	F	Ü	V	W
X	O	V	H	Ü	O	P	R	O	C	L	A	M	A	T	I	O	N	W
Z	M	U	H	Ö	Ö	K	U	F	Ö	R	B	S	P	Ö	Ü	U	M	Ü
H	L	L	T	N	L	Y	L	G	V	E	L	V	E	T	I	E	H	J
A	N	Ö	Q	Q	L	V	W	O	R	K	E	R	S	'	Z	Y	N	H

- a. Talks
c. Fence
a. Militia
g. Workers' Party
1. of the Republic

- b. Picnic
d. of Germany
f. of 1989
h. of the Martyrs
j. Revolution

A

B

C

D

E

F

G

H

Szóösszetétel betűjele	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
A kép betűjele										

I

J

Rendszerváltoztatás és Informatika

7. Commodore 64. A képen a 80-as évek legnépszerűbb számítógépét a Commodore 64-et láthatod. A fotó és a számítógép mellett látható leírás segítségével válaszolj a kérdésekre!

Megnevezés	Commodore 64		
Cég	Commodore	Extra áramkörök	VIC II 6567/8562 (NTSC versions), 6569/8565 (PAL) SID 6581/8580
Ország	USA	Operációs rendszer	Commodore BASIC 2.0
Bejelentés	1982 januári CES 1982 augusztus (árusítás)	Szöveges felbontás	25 sor x 40 oszlop, maximum 16 szín
Kivezetve	1994 április	Grafikus felbontás	320x200 (Hi-Res mód, mono) 160x 200 (4 szín, karakterpozícióként választható)
CPU	MOS6510 vagy 8500 @1.023 MHz (NTSC) @0.985 MHz (PAL)	Hang	3 hangcsatorna programozható burkológömbével
RAM	64 kB	Csatlakozók	Táp bemenet, 2x Joystick Expansion port TV kimenet (RF) Videó és hang kimenet Serial (soros IEEE-488, floppy) Datasette (magnetofon) User port (modem, nyomtató)
ROM	20 kB - Kernal, BASIC	Ár	300\$ (1989 június 1\$=63,5 Ft)

a, Mit gondolsz, miről kapta a számítógép a „64” nevet?

.....

b, Mekkora volt a gép olvasható memóriája?

.....

c, Milyen operációs rendszer futott a gépen?

.....

d, A kép és a leírás segítségével, gyűjtsd össze azokat az eszközöket, amelyek manapság már nem részei az asztali számítógépeknek!

.....

e, A számítógép ára az USA-ban 1985-ben 300\$ volt. Milyen áron lehetett volna a géphez Magyarországon hozzájutni 1989 júniusában?

.....

Rendszerváltoztatás és Sport

8. Sportsikerek és kudarcok az 1980-as években. Nézd meg az alábbi linkeken található videókat és válaszolj a kérdésekre!

- 1986-os mexikói világbajnokság
<https://www.youtube.com/watch?v=OcxbRMeFpiQ>
- Az első Forma 1-es Magyar Nagydíj (09:45 másodperctől)
<https://www.youtube.com/watch?v=L9v5jJtZQVA>
- Szöuli Olimpia 1988 - Egerszegi Krisztina
<https://www.youtube.com/watch?v=dTdyWUbQVw>
- Szöuli Olimpia 1988 – Darnyi Tamás
<https://www.youtube.com/watch?v=yhZ1-22Mmpg>

- a. Milyen eredmény született az Irapuatoban rendezett szovjet-magyar világbajnoki mérkőzésen? Mikor esett az első gól? Sorolj fel 3 magyar játékost a csapatból!

- b. Mikor volt az első magyar nagydíj? Ki volt az első három helyezett? Ki adta át az első helyért járó díjat?

- c. Milyen számban és milyen időeredménnyel lett olimpiai bajnok Egerszegi Krisztina 1988-ban? Mi volt a beceneve?

- d. Milyen számban és milyen időeredménnyel lett olimpiai bajnok Darnyi Tamás 1988-ban? Melyik riporter közvetítette a versenyt?

Rendszerváltoztatás és Zene

9. Hallgasd meg és egészítsd ki a rendszerváltás korszakában született dalok refrénjeit! Írd le a dal előadóját és címét is!

<https://www.youtube.com/watch?v=4vttqNal4Ms>

Dal 1:

..... szállni élvezet,
..... száll, mint a képzelet,
Döcög és pöfög, hú, de!
Az orrod alá kispofa

<https://www.youtube.com/watch?v=-3pIN-FGho8>

Dal 2:

Bye-byerossz voltál velem
Elmentél és azóta az keresem
..... Szása kitoltál velem
Elmentél és azóta a a Vodka
nyelem

Mit gondolsz miért hagyta el a kedvese az énekesnőt?

.....

<https://www.youtube.com/watch?v=n4RjJKxsamQ>

Dal 3:

Take me to the of the

On a glory

Where the of tomorrow dream away

In the of change

Mit gondolsz miért vált világszerte nagy slágerré a dal?

.....

Rendszerváltoztatás Magyarországon

10. Kronológia. Az alábbi linken található <http://www.tuntetes-archivum.hu/> idővonal segítségével rendeld a megfelelő eseményt, a megfelelő évszámhoz!

- Nagy Imre és mártírtársai temetése
- Demonstrációk a fővárosban
- Az első szabad október 23-a
- Tüntetés a romániai falurombolás ellen
- „1945–1989. ENNYI VOLT – ELÉG VOLT.” az első szabad március 15-e
- Kádár János temetése
- Páneurópai piknik
- Fáklyás tüntetés Bős-nagymarosi erőmű ellen

Évszám	Esemény
1988. március 15.	
1988. június 27.	
1988. október 30.	
1989. március 15.	
1989. június 16.	
1989. július 14.	
1989. augusztus 19.	
1989. október 23.	

11. 80-as évek a TV-ben-Hányat ismersz föl a 80-as évek legnépszerűbb sorozataiból? Írd a címeket balról jobbra haladva a vonalra!

.....

.....

12. A 12 pont-1989 A videó segítségével egészítsd ki az alábbi forrást! Gyűjtsd össze milyen követelései voltak a tüntetőknek!

<https://www.youtube.com/watch?v=VIZkGokHzGU>

Mit kíván a magyar nemzet?

Szabad, független, demokratikus Magyarországot.

1. Valódi népképviselőt
2. Rendőrállam helyébe
3. Szólás-, sajtó-, lelkiismereti és oktatási
4. Jogot a
5. Méltányos....., a közkiadások társadalmi ellenőrzését.
6. Ésszerű, működő piacot, a tulajdonformák egyenjogúságát.
7. A bürokrácia és az erőszakapparátus leépítését. Oszlassák föl aés az Ifjúgárdát.
8. Szabadságot és önrendelkezést népeinek. Szűnjék meg Európa katonai, gazdasági és emberjogi kettéosztása.
9. Semleges, független Magyarországot. Vonják ki a csapatokat hazánk területéről. Töröljék a magyar ünnepek sorából-ét.
10. Felelős kisebbségi és menekültpolitikát. A kormány lépjen föl a nemzetközi fórumokon a kisebbségek védelmében.
11. Nemzeti önbecsülést. Vessenek véget a történelemhamisításnak. Adják vissza a nemzetnek
12. Igazságot-nak, tisztességet a forradalom mártírjainak. Nyilvánítsák nemzeti ünneppé-át.

13. 1989. június 16-Nagy Imre és mártírtársai újratemetése percről percre

Nézd meg a Híradó összefoglalóját az eseményről és töltsd ki a táblázatot!

https://beta.nava.hu/id/03366_1989/#

- A. Kezdetét veszi a koszorúzás
- B. A hangszórókból felhangzik az 56-os áldozatok névsora
- C. 1 percre országszerte megáll az élet, megszólalnak a harangok
- D. A koporsók helyükre kerülnek
- E. Sinkovits Imre felolvassa a megemlékezés menetét
- F. Megkezdődik a hivatalos koszorúzás
- G. Helyükre kerülnek az első koszorúk

Időpont	7 óra után	7:45	9:06	10:00	10:10	11:00	12:30
Esemény betűjele							

14. A rendszerváltoztatás kulcsmondatai. Párosítsd az idézeteket a hozzájuk tartozó személyekkel! Írd annak tisztségnek a betűjelét a táblázatba, amelyet akkor viseltek a személyek, amikor elhangzottak a beszédek!

- A. „Az orvos azt mondja, az a bajom, hogy én örökké a felelősségemre gondolok”
- B. „Ne legyen illúzió – a fehérterror fog eluralkodni”
- C. „(...) ez a bizottság, a jelenlegi kutatások alapján, népfelkelésnek látja azt, ami 1956-ban történt.”
- D. „Nem tartozunk hálával azért, hogy harmincegy év után eltemethetjük halottainkat”
- E. „Az itt-tartózkodó NDK állampolgárok saját, tehát NDK úti okmánnyal eltávozhatnak abba az országba, amely befogadja őket. Ez 0 órától lép érvénybe.”
- F. „Legyen hosszú életű az új magyar köztársaság”
- G. „Teljes újrakezdés előtt állunk, tisztelt honfitársak!”
- H. „(...) merem vállalni megtisztelő megbízatásukat, hogy Önökkel együtt a jövő szolgálója legyek”

Személy	Pozsgay Imre	Horn Gyula	Grósz Károly	Göncz Árpád	Orbán Viktor	Antall József	Szűrös Mátyás	Kádár János
Az idézet betűjele								
A személy tisztsége a beszéd pillanatában								

- 1. Az MSZMP elnöke
- 2. MSZMP főtitkára
- 3. MSZMP Központi és Politikai Bizottságának tagja
- 4. Az Ellenzéki Kerekasztal tárgyalásain a FIDESZt képviseli
- 5. A Magyar Népköztársaság külügyminisztere
- 6. A Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke
- 7. A harmadik magyar köztársaság 1. miniszterelnöke
- 8. A harmadik magyar köztársaság 1. köztársasági elnöke

Rendszerváltoztatás és Életvitel

15. A 80-as évek játécai-Rendeld a megfelelő játékot a megfelelő meghatározáshoz! Kutass tovább az interneten!

Külön lapra írd összehasonlító fogalmazást vagy készíts rajzot egy gyerekről, aki a 1980-as években nőtt fel és egy gyermekről, aki a 2010-es években nő fel! Milyen hasonlóságok és különbségek vannak életvitelükben?

A

B

C

D

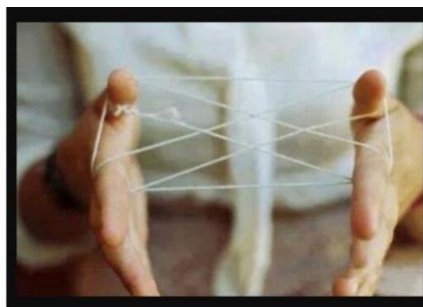
E

F

G

H

I

Meghatározás	Betűjel	Játék neve
A népszerű popsláger szerint ez egy 300 éves játék		
Csak lenyomtad és mindá' uglik		
Ullmann Mónika szomorú volt, mert neki nem volt ilyen		
Tandori Dezső is nagyon szerette ezt a játékot		
Ez a játék nem igényelt komoly pénzügyi befektetést		
Minden fiú ilyen pedálos csodára vágyott		
Ha rosszul fűzted bele a diafilmet nézhetted fejfelé a mesét		
A lányok nagy álma a 80-as évek második felében		
Ha okosan gazdálkodtál, megvehetted a 25.000 Ft-os szobabútort		